

VAASAN HOVIOIKEUS

PL 217, 65101 VAASA

Puh. 029 56 41646

Fax. 029 56 41695

Oikeusministeriö

Oikeushallinto-osasto

PL 25

00023 VALTIONEUVOSTO

oikeusministerio@om.fi ja riikka.hypponen@om.fi

Viite: Oikeusministeriön kirje 8.2.2017 nro 5/39/2015

LAUSUNNON ANTAMINEN

Oikeusministeriö on pyytänyt viitekirjeellään hovioikeudelta lausuntoa tuomioistuinten hallintohenkilöstön toimenkuvien kehittämistä annetusta työryhmän arviomuistiosta.

Hovioikeus esittää kunnioittaen lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä: työryhmän tehtävä ja ehdotukset sekä sääntelyn tarve

Työryhmän tehtävänä oli laatia selvitys tuomioistuinten hallinto- ja kansliapäällikköjen ja muun hallintohenkilöstön toimenkuvien kehittämistarpeista siten, että tuomioistuinten johtaminen ja hallinto voidaan järjestää ammattimaisesti ja tehokkaasti.

Hovioikeus on työryhmän kanssa samaa mieltä siitä, että hallintohenkilöstön tehtävistä ei ole syytä säätää tuomioistuinlaissa säädettyä tarkemmalla tasolla lailla. Sen sijaan kunkin tuomioistuimen työjärjestyksessä tulisi olla selkeästi määrättyä hallinnollisten tehtävien hoitamisesta ja vastuualueista.

Säädökset tuomioistuinten johtamisesta on koottu vuoden 2017 alusta voimaan tulleeseen tuomioistuinlakiin (673/2016). Kaikki hovioikeudet ovat uuden lain periaatteiden mukaisesti käyneet läpi johtamiseen ja hallintoon liittyvät toiminnot ja kirjanneet määräykset hallinnossa työskentelevien työtehtävistä uusimaansa työjärjestykseen. Tuomioistuinlain tavoitteisiin kuului nimenomaan puitelain säätäminen ja säädösten vähentäminen sekä hallinnosta annettujen määräysten antaminen työjärjestyksellä. Hovioikeus ei näe vasta annettuun lakiin sisältyvän sellaisia hovioikeuksia koskevia ongelmallisia kohtia, jotka vaatisivat lain muuttamista heti sen voimaan tultua. Käräjäoikeusverkon muuttamisen yhteydessä käräjäoikeudet joutunevat tarkastelemaan hallintonsa järjestämistä. Hovioikeuden käsityksen mukaan tarvittavat muutokset käräjäoikeuksissa ja hallinto-oikeuksissa voitaisiin tehdä hallinnollisilla päätöksillä perustamalla virkoja, määrällä niiden palkkauksesta, määräämällä asetuksella työnantajavirkamiesasemasta sekä määräämällä virkojen pätevyysvaatimuksista työjärjestyksillä. Ratkaisut voidaan linjata osana tulosohjausta.

Tässä tilanteessa, kun uusi laki on ehtinyt olla voimassa vain muutaman kuukauden, hovioikeus ei yleisellä tasolla näe riittävää tarvetta muuttaa lainsäädäntöä arviomuistiosta esitetyllä tavalla. Syyksi uuden pitkään valmistellun lain muuttamiseksi pitäisi pystyä esittämään selvä virhe tai muuttuneet olosuhteet.

Nimikkeet ja määrät

Arviomuistiossa ehdotetaan, että kehitettäisiin johdon tukea yhtenäistämällä virka- ja tehtävänimikkeitä. Kansliapäällikön virkanimikkeistä luovuttaisiin muissa tuomioistuimissa kuin korkeimpien oikeuksien osalta ja otettaisiin käyttöön hallintojohtajan virkanimike suurissa yksiköissä, hallintopäällikön virkanimike keskisuurissa yksiköissä ja hallintosihteerin virkanimike pienimmissä yksiköissä. Yhtenäiset virkanimikkeet ja tehtävänkuvat loisivat myös perustan yhtenäisille palkkausperusteille.

Hovioikeuden näkemyksen mukaan työryhmän esitys virkanimikkeiden ja palkkauksen yhtenäistamisestä on edellä mainittua lainsäädännön muuttamista koskevin varauksin hyväksyttävissä. Hovioikeus toteaa kuitenkin, että kaikissa hovioikeuksissa pitäisi olla saman tasoinen virka, jolla on sama virkanimike eikä palkkauksessa tulisi olla merkittäviä eroja tuomioistuimen koosta riippumatta, koska viranhaltijan tehtävänala on samanlainen kaikissa yksiköissä. Ottaen myös huomioon hovioikeuksien tuomioistuinlain 3 luvun 2 §:n 1 momentissa kuvattu tehtävä tuomiopiirinsä käräjäoikeuksien toiminnan valvojana olisi perusteltua perustaa ainakin kaikkiin hovioikeuksiin hallintojohtajan virka, jos tehtävän nimikkeen muuttamista pidetään välttämättömänä. Hovioikeus katsoo, ettei ole perustetta lakkauttaa hallinnollisia virkoja Kiekun takia, koska tietojärjestelmä ei ole tähän mennessä helpottanut työtä hallinnossa. Tarvitsemme saman henkilöstömäärän, koska työtehtävät pysyvät samanlaatuisina eikä ole syytä siirtää osaa tehtävistä muualle, koska siitäkin seuraisi ongelmia muun muassa yhteydenpitoihin ja organisoinnin joustavuuteen liittyen.

Hovioikeus kannattaa työryhmän ajatusta siitä, että kyseiset virat olisivat vakituisia työnantajavirkoja. Hovioikeus yhtyy myös työryhmän kannanottoon siitä, että johdon tuen tehtäviä hoitavan henkilön rekrytointi tulisi perustua avoimeen hakuun.

Kelpoisuusvaatimukset ja palkkaus

Arviomuistiossa ehdotetaan, että hallintojohtajan / hallintopäällikön kelpoisuusvaatimuksena olisi soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja hallintosihteerin kelpoisuusvaatimuksena olisi soveltuva korkeakoulututkinto ja että johdon tuen tehtäviä hoitavien henkilöiden palkkaperusteet yhtenäistetään.

Hovioikeus toteaa, että hovioikeuksissa kansliapäälliköillä on perinteisesti ollut oikeustieteen kandidaatin (-maisterin) tutkinto, vaikka sitä ei muodollisesti laissa ole vaadittu. Hovioikeuden kansliapäällikkö on muiden tehtävien ohella voinut osallistua lainkäyttötehtäviin. Tämä on koettu hyödyllisenä lisäresurssina hovioikeudelle ja se on myös helpottanut kansliapäällikön hallinnollisia työtehtäviä esimerkiksi osastojen kansliahenkilökunnan toiminnan suunnittelussa sekä lainkäyttöhenkilökunnan virkaesitysten tekemisen yhteydessä. Nämä seikat ovat myös puoltaneet sitä, että kansliapäälliköt ovat kuuluneet T-palkkausluokkaan.

Hovioikeus yhtyy työryhmän kannanottoon siitä, että Y-palkkausluokan soveltaminen hovioikeuksissa kansliapäällikön tai hallintojohtajan osalta olisi ongelmallista muun muassa siihen kuuluvan henkilökohtaisen pistejärjestelmän johdosta. Palkan tulee olla riittävän kilpailukykyinen ja sen tulee olla oikeassa suhteessa tehtävien vaativuuteen ja vastuuseen. Hovioikeus toteaa, että jos kaikista hallintojohtajista / hallintopäälliköistä tulisi arviomuistion mukaisesti työntajavirkamiehiä olisi luontevaa soveltaa heihin D-palkkausjärjestelmää.

Hallintosihteerin kelpoisuusvaatimuksesta ei ole työryhmän näkemyksen mukaan tarpeellista säätää laissa, vaan se voisi jäädä kunkin tuomioistuimen omaan harkintaan. Hovioikeus kannattaa tätä ajatusta ja toteaa, että hovioikeudelle on tärkeää päättää työjärjestyksessään muun hallinnollisen henkilökunnan kelpoisuusvaatimuksista.

Lausunnosta on kuultu hovioikeuden johtoryhmää.

Vaasan hovioikeudessa, maaliskuun 31 päivänä 2017.

Presidentti Tapani Vasama

Ma. kansliapäällikkö Sandra Wallin